

MOCIÓ “MILLORA DE LA PROTECCIÓ DE LES PERSONES ÒRFENES VÍCTIMES DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE”

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Des de 2013, més de 300 menors han quedat orfes a conseqüència de crims de violència de gènere. Només el 2021, la xifra va ser de 30. Ben segur, aquestes xifres augmentarien si incloguessin les òrfenes i orfes majors d'edat, dels quals, avui dia, no existeixen estadístiques oficials. Després dels crims, la situació d'especial vulnerabilitat d'aquestes òrfenes i orfes es veu incrementada perquè no sols perden les seves mares a mans dels seus pares, sinó que també es modifica dràsticament la seva forma de vida perquè sovint s'han de desplaçar de la que ha estat la seva llar fins llavors, per a instal·lar-se amb els seus familiars o, en els casos més extrems, els serveis socials. Així mateix, aquestes òrfenes i orfes i els qui els acullen es troben en molts casos desemparats per a afrontar les conseqüències derivades del crim: el procés penal derivat de la mort de les seves mares, els tràmits successoris, o els tràmits relatius a la guarda i custòdia o, a vegades, filiació pels familiars que els acullen, entre altres.

Totes aquestes circumstàncies incideixen de manera significativa en la situació econòmica d'aquestes òrfenes i orfes i les famílies que els acullen: amb independència del context social, per a qualsevol suposaria un esforç econòmic important afrontar tots aquests tràmits i les seqüeles psicològiques i emocionals d'uns crims tan traumàtics, o incorporar al seu nucli familiar joves en edat d'estudi i que han sofert en primera persona la violència contra la dona, amb les necessitats especials que poden requerir.

En particular, és en relació amb els tràmits successoris derivats de la pèrdua de les seves mares, on les òrfenes i orfes de la violència de gènere i les seves famílies troben importants traves per a fer valer els drets que, com a hereus de les seves mares mortes, els corresponen, i així tractar de regularitzar, el més aviat possible i amb la menor incidència en el seu desenvolupament, la situació patrimonial resultant de la mort de les seves mares. També troben considerables dificultats per accedir a les indemnitzacions que els corresponen de la responsabilitat civil derivada del delictes, o als béns i drets de l'herència de les seves mares.

El Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere signat el setembre de 2017, recull de manera específica en el seu Eix 4 mesures per a la intensificació de l'assistència i protecció de menors. La protecció específica dels menors parteix del seu reconeixement com a víctimes directes de la violència de gènere i comporta la necessitat d'ampliar i millorar les mesures dirigides a la seva assistència i protecció, amb la implantació de noves prestacions en els casos d'orfanat a conseqüència d'aquesta violència de gènere; de revisar les mesures civils relatives a la seva custòdia; de fomentar les actuacions de reforç en l'àmbit educatiu i d'impulsar l'especialització dels punts de trobada familiar per als casos relacionats amb violència de gènere. El desenvolupament d'una vida plena, en condicions de llibertat i igualtat, per a aquestes òrfenes i orfes passa necessàriament perquè puguin superar i veure reparada, en la mesura **que** sigui possible, la seva situació d'especial vulnerabilitat motivada per la violència de gènere que han sofert, i acrescuda per la mort de les seves mares. Per a això, és essencial facilitar l'accés a les indemnitzacions civils que els corresponguin pels delictes soferts. També agilitar el procés successori obert després dels crims i possibilitar que puguin accedir als béns i drets de l'herència de les seves mares. La reforma legislativa duta a terme recentment té per objecte, precisament, eliminar certes incerteses normatives i obstacles als que s'enfronten les òrfenes i orfes de la violència de gènere, a fi de pal·liar, almenys en part, la situació d'extrema vulnerabilitat que per a ells resulta de la seva condició de víctimes de la violència de gènere, i així contribuir al fet que es donin les circumstàncies perquè puguin desenvolupar una vida plena, en condicions de llibertat i igualtat.

Amb l'objectiu d'assolir aquest objectiu, la Llei Orgànica 2/2022, de 21 de març, de millora de la protecció de les persones orfes víctimes de violència de gènere, ha inclòs els següents canvis legislatius:

Inclou el següent paràgraf a l'apartat 3 de l'article 104 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals:

"Així mateix, no es produirà la subjecció a l'impost en els supòsits de transmissions de béns immobles a títol lucratiu en benefici de les filles, fills, menors o persones amb discapacitat subjectes a pàtria potestat, tutela o amb mesures de suport per a l'adequat exercici de la seva capacitat jurídica, l'exercici de la qual es durà a terme per les dones mortes a conseqüència de violència contra la dona, en els termes en què es defineixi per la llei o pels instruments internacionals ratificats per Espanya, quan aquestes transmissions lucratives portin causa de la referida defunció."

També s'introdueix un **nou benefici fiscal de naturalesa objectiva, consistent a eximir de les modalitats de gravamen referides en l'article 1 del Text Refós de la Llei de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats**, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, a les transmissions de béns o drets en benefici de filles, fills, menors o persones amb discapacitat subjectes a pàtria potestat, tutela o amb mesures de suport per a l'adequat exercici de la seva capacitat jurídica, l'exercici de la qual es durà a terme per les dones mortes a conseqüència de violència contra la dona, qualsevol que sigui el títol en virtut del qual s'efectuïn, i sempre que serveixin per a satisfer indemnitzacions que hagin estat reconegudes judicialment.

A més d'aquesta exempció de l'Impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana (Plusvàlua) i sobre l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats, la Llei Orgànica 2/2022 **modifica diversos articles d'altres lleis per a reduir la incertesa sobre el procediment de liquidació de l'herència** amb l'objectiu que els orfes i les òrfenes puguin agilitzar els tràmits.

A fi d'unificar els pronunciaments judicials en la matèria i evitar aquesta incertesa, es reforma el règim previst en els articles 807 i següents de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil **per a regular expressament la legitimació dels hereus de la víctima morta per a instar la liquidació del règim matrimonial conforme al procediment allí contemplat.**

Finalment, a fi que la prestació d'orfandat arribi a totes aquelles persones a qui correspongui i, sobretot, a aquells nens i nenes òrfenes de major vulnerabilitat econòmica, s'ha revisat la Llei 3/2019, d'1 de març, de millora de la situació d'orfandat de les filles i fills de víctimes de violència de gènere i altres formes de violència contra la dona, i s'ha recollit **la suspensió de la pensió o prestació d'orfandat en els casos d'adopció quan el nivell de renda de la família adoptiva superi el límit establert.**

En la nova revisió, també es preveu que quan l'agressor per violència de gènere és diferent de la persona progenitora dels nens i nenes orfes i aquesta es fa càrrec de la responsabilitat parental, podrà rebre els ajuts corresponents, sempre que els seus ingressos no superin el límit establert. Per assegurar la seguretat econòmica dels infants orfes en totes les possibles situacions, s'introdueix en la llei una presumpció d'abandó de responsabilitat familiar en determinats casos que s'institueixen en indiciaris d'aquest abandó.

ACORDS

Per tot això, el Grup Socialista de l'Ajuntament de la Ràpita presenta per a la seva aprovació pel Ple Municipal, els següents ACORDS:

1. Mostrar el suport de l'Ajuntament de la Ràpita, a la Llei Orgànica 2/2022, de 21 de març, de millores de protecció de les persones òrfenes víctimes de la violència de gènere.
2. Donar a conèixer a totes les administracions competents els canvis legislatius produïts per la Llei Orgànica 2/2022, de 21 de març, per a facilitar-ne el coneixement i l'atenció a les persones òrfenes.
3. Informar la població del nou supòsit de no subjecció, referent a l'IIVTNU, l'Impost sobre l'Increment de valor dels Terrenys de Naturalesa Urbana, recollit en l'esmentada llei.
4. Instar el Govern de la Generalitat a comprometre's en la lluita contra la violència masclista i aprovar, amb els recursos necessaris, un Pacte català contra la violència masclista.

La Ràpita a 23 de maig de 2022

Rosa Anglés Ballester

Portaveu del Grup Municipal Socialista